

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Закарпатської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні високими темпами та поліпшення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується вища інфляція та подальша девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 45.5% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – 36.4%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами:** 54.5% респондентів області очікують, що зростання цін перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 18.2%), у цілому по Україні – 53.1%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, ціни на світових ринках та курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 45.5% респондентів (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – 27.3%) (таблиця). У цілому по Україні – 12.7%;
- **обсяги реалізації виробленої продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку на поточному рівні:** баланси відповідей – по 0.0% (у II кварталі 2021 року – 18.2% та 28.6% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні – 27.7% та 23.5% відповідно;
- **інвестиційні видатки на виконання будівельних робіт залишаться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 18.2%). **Обсяги видатків на машини, обладнання та інвентар, за оцінками респондентів, зменшаться:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 9.7% та 19.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (одні з найпесимістичніших оцінок серед регіонів), як і в II кварталі 2021 року (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне збільшення кількості працівників – 2.2%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 63.6% та 45.5% відповідно (у II кварталі 2021 року – 54.5% та 45.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме вартість трудових ресурсів та занадто високі ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **витрати на одиницю продукції залишаться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 36.4%). Водночас очікується **уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 36.4% (у II кварталі 2021 – 70.0%) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, залишається недостатній попит. Вплив надмірного податкового тиску значно підвищився порівняно з попереднім опитуванням (графік 5).

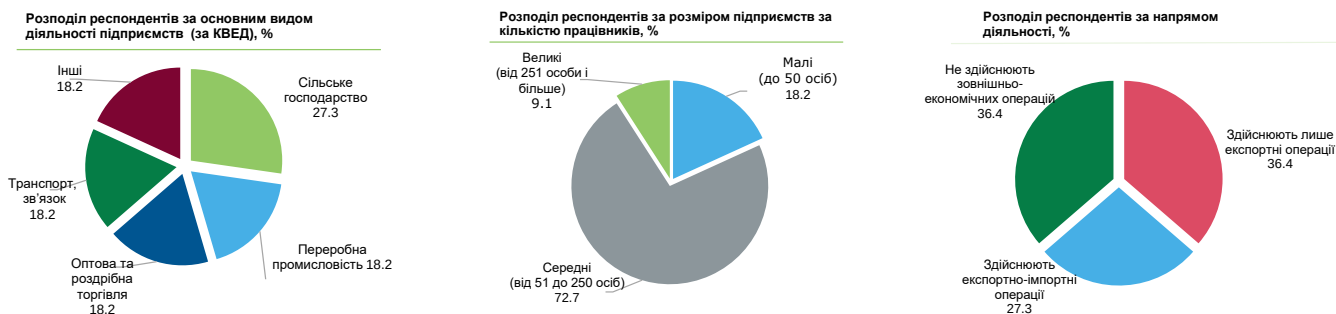
Очікується збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Половина респондентів, які планують брати банківські кредити, надає перевагу національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти назвали наявність інших джерел фінансування та занадто високі ставки за кредитами (графік 9).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

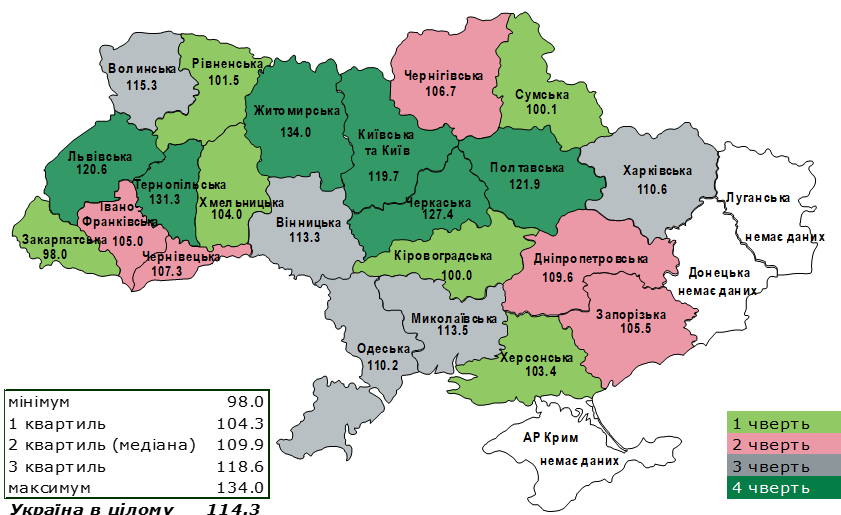
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2021 року – 9.1%), у цілому по Україні – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 20.0%);
- **підприємства області можуть задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 18.2% (як і в II кварталі 2021 року).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03–27 серпня 2021 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

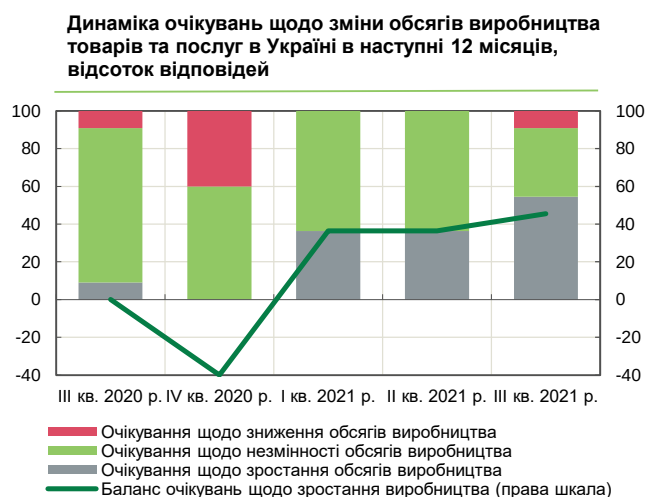
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-9.1	0.0	-9.1	27.3	18.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	-20.0	-9.1	18.2	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-9.1	-20.0	-18.2	0.0	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	9.1	-10.0	9.1	18.2	-10.0
кількості працівників	-18.2	-30.0	-36.4	-18.2	-18.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

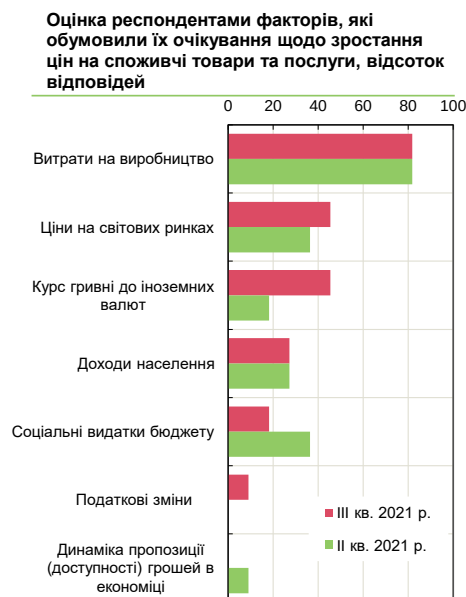
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

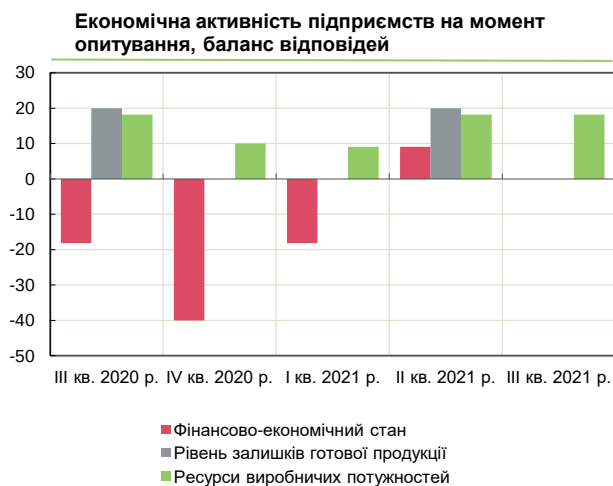
Графік 1

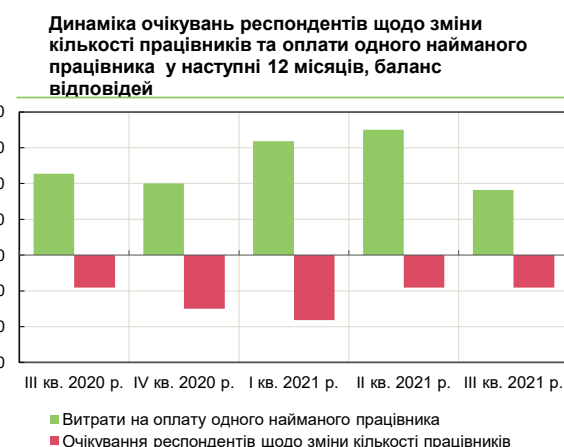
Графік 2

Графік 3

Графік 4

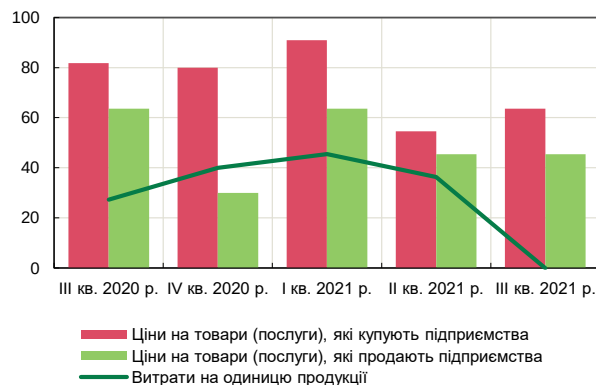
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

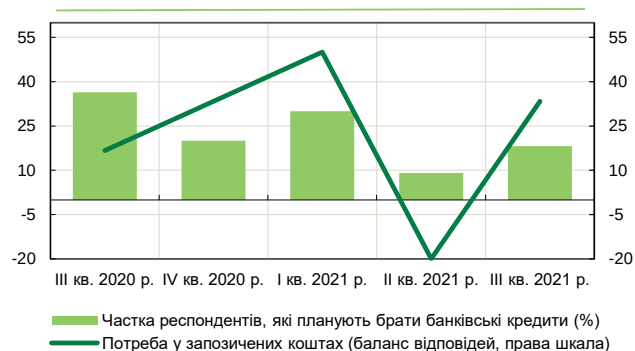
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

